

TÜRKİYE HİLÂLİAHMER MECMUASI

YÜZ KIRKINCI SAYI

ONDÖRDÜNCÜ YIL

15 Şubat 1935

ANKARA

Bu Sayıdaki Yazılar

Bir araştırma

Marmara ve Erdektekileri düşünelim

Bay Doktor Mehmet Ali

*Tokyoda toplanan Milletlerarası onbeşinci Hilâl ve
Salibiahmer konferansı*

Hilâliahmer haberleri

Salibiahmerler haberleri

Gençlik Hilâliahmeri haberleri

Gençlik Salibiahmer haberleri

*Amerika Salibiahmeri Reisi Hâkim (Con Barton
Payne) nin vefatı*

Fransızca kısım

Derç edilmeyen evrak
iade edilmez.

Türkiye

Makale ve iylânlar Ankarada
HİLÂLİAHMER MECMUASI
müdürlüğüne gönderilmelidir.

HilâliahmerMecmuası

ANKARA

Telefon numarası 3922

Bir Araştırma

Bildirki bilânçomuzun üye geliri ile eski yılların üye gelirlerini karşılaştıracak olursak görülür ki bir kaç yıldan beri bu gelirde bitevi düşüklük var.

Bu düşüklüğün ne yüzden ileri geldiğini araştırmak yararlısız olmasa gerek.

Herkes bilirki ölkemizde Hilâliahmerin ya doğrudan doğruya ve ya dolayisile varlığından az, çok bir eyilik görmeyen yuva hemen yoktur. Bu deyişi her zaman ileri sürdük.

Öbür yandan herkes bilir ve tanır ki "Türk; eyilik yapmasını sever Kendisine yapılan eyiliği hiç unutmaz, ünlü soyu arık bir ulustur. "

Bu bulunuşla bilânçomuzun yukarda söylediğimiz üye gelirindeki düşüklüğü nasıl yardımlamalı ?

Bir çoğumuz! eyilik yapma kurumlarının gelirlerinde görülen düşüklüğü ekonomik darlık dolayisile halkın verim yöntemi (kabiliyet) azalmıştır, Söz gelimine inanıyor ve altını hiç düşünmüyor. Ve bunu önliyecek hiç birşey yapmıyor. Bu söz gelimine inananlara inananlar diyor ki: Acunu kasıp kavuran ekonomik darlıktan uluşumuzun aldığı verimli ve başarma yolları ile en az kaygılanan budunlardan biri de hiç işkilsiz Türkiyedir. Ve Türkiyede halk bugün eskisinden daha çok çalışıyor, dolayisile de daha çok kazanıyor. Halkın verim kabiliyeti eskisine göre azalmamış, tersine olarak çoğalmıştır. Böyle ise gelirdeki düşüklük nedendir.

Dünkü yaşayış bitirimi olarak evrensel durumumuzda; hergün daha çok eriyen ve yıpranan bir varlık, bir yurd vardı. Varlığımızı pekiştir-

mek yurdumuzu bayındırmak için acunun en çalışkan ulusundan daha çok çalışmamız gerekti. Onbir sene içinde yaptıklarımız sağlam bir varlıktır. Ve biz bu varlığı borç ederek değil ökonomimizle, kendi paramızla yarattık, yaptık Bizim bu kısa onbir yıl içinde yaptığımız meydana koyduğumuz işler çabalayışımızın doğru bir tanığıdır.

Devrimimiz yalnız siyasal soysal ve ekonomiye bakımından değildir. Özlük yaşamamızda da büyük değişmeler yapılmıştır. Soysal bakımından, eyilik ve yardım yapma kurumlarına üye olmanın; olgun adamlığın bir uyakı olduğunu Cümhur Başkanımız ünlü Atatürk'ümüz de bir söylevinde dedi ve biz her zaman bu doruğu dergimizde yazdık. şimdi yurtdaki çok doğru sözleri ve bilânçoda gördüğümüz düşüklüğü yan yana koyarsak birbirini tutmaz sananlar oldu.

Buyruğunuzu vermeden önce bu görünüşleri inceden inceye elemek gerektir.

Üye gelir düşüklüğü yalnız bizde değil her yerde ve büyük savaşa girmemiş ülkelerde bile vardır. Yazılarımızı özenle okuyorsanız İsviçre Salibiahmer kurumunun da gelir düşüklüğünden yarıp yakıldığını anarsınız. yalnız bizdeki üye geliri düşüklüğü ile başka yerlerdekinin iç yüzü tıpatıp bir değildir.

Burada; Acundaki Salibiahmer kurumlarında göze çarpan gelir düşüklüklerinin kaynağını aramıyacağız. Yalnız bizdekinin üstüne parmağımızı koymağa çalışacağız...

Eskiden her yerde olduğu gibi bizde de eyilik ve yardım etmek anlamı: acımak ve tanrı beyeneği üstünde köklenir, filizlenir, dallanırdı.

Eskiden bizde yaşama ülküsü, çoğumuzda bir lokma ve bir hırka idi.

Bugün; ileri gitmiş uluslarda olduğu gibi bizde de eyilik ve yardım etmek duyusu ileri adamlığın bir anlatımı olmağa başlamıştır.

Bugünkü yaşama ülkümüz ileri gitmiş ulusların yaşama ülküsüdür.

Bilirsiniz ki bu yolda yaşama ancak metotlu bilgili çalışma ile elde edilir.

Bugün; eskisi gibi yaşamağa üzenen uluslar, ileri gitme yolunu bir daha açılmamak üzere tıkarlar ve ileri gitmiş ulusların yesiri olurlar.

Yesir kendi için çalışmaz, canı çıkıncaya kadar başkasının sayımına kırbaça çalıştırılır.

Yesirlikten kurtuluş yolu; kendine acındırmakla değil, zenciri kırmakla açılır.

Acunda tuttuğumuz ün gelimi (icabı) ileri giden ulusluk uyarı olarak çalışmak ve uğraşmak bizim uyakımızdır (şiar). Yalnız bugünkü yaşama biçimi, çalım bizi eskiden olduğu kadar eyilik ve yardım kurumları ile enine boyuna uğraşmamıza bu ocaklarda çalışmamıza buralara içlek (manevi) borcumuzu vermemize zaman bırakmıyor.

Bu gün yardım ve eyilik yapmak yolları değişmiştir. Hilâl ve Salibi-ahmer haftalarının, bayramlarının, günlerinin, trevlerinin yaratma ötürülüklerinde soysal yaşamamızın gerekliklerini el ile tutuyoruz. Bu kurumlar eskidenberi kendilerine bağlı üyelerin kendi ayağına değil kendisi, onların uğrağı olan yerlerde varlığını göstermekle bir değişme yapıldığını gözönüne getirmek doğru olur.

Ülkemizde altmış yıllık bir varlığı olan kurumumuz da büyük kasabalarımızda Hilâliahmer hafta ve günleri ortaya çıkarmakla ve yasa-mızda yaptığı değişişliklerle bilânçomuzda görünen üye geliri düşüklüğün önüne geçilecektir.

Değişimimize " iddia „ göre verim yöntemimiz azalmamıştır.

Bugün eyilik ve yardım işleri ile dünkü kadar uğraşamıyorsak bunun gereğini duyumsnzluktan, yöntemsizlikten değil çok çalışmaya borçlu olduğumuzda da ve zamansızlıkta aramalıyız.

Biz ilerililik için birçok yeni şeyleri seçtik ve bunları adeta bir tohum gibi varlığımıza ektik. Bunun filizlenme, büyüme zamanını göz-lüyöruz. Bazı Barklarımızın (merkez ve şube) ulu uğraşmaları ile yarattıkları yenilikler kürünümüzün bölüklerinde yayılması, bilânçomuzda düşük görünen geliri yeni kaynakların gelirleri ile bir denkleme meydana getireceğine sağlam inanımız vardır. Bu değişimizi gelecek sayı-mızda okuyacağınız İzmir Hiiâliahmer Haftası başlıklı yazı ile daha iyi açığa (isbat) çıkaracağız.

Marmara ve Erdekdekileri düşünelim

Erdek'e, Marmara adasına gidip gezmiş olanlar, bugün o güzel, şirin kasabaların, köylerin yerle beraber olduğunu görse de inanmıyacağı gelir. Ama, bugün o güzel yerlerin hepsi de yer sarsıntısı denilen musibetin uğruna göçüp gitmiştir. Bir ay eveline kadar böyle bir felâketi aklından bile geçirmiyen binlerce yurddaş; varını yoğunu ona virdikten sonra, tek bir canını kurtara bilmiş, bugün; yoksul, elleri boğründe bekliyor.

Bir ay evel onlar da şekerbayramına hazırlanıyorlardı. Babalar; yavrularını giydirip kuşatıp sevindirmek için güçlerinin yettiğini almışlar, anneler; dikmişler, yıkamışlar, evlerine çeki düzen vermişlerdi. Çocuklar, yeni urbalarını giyebilmek için; sabırları tükenmiş, geri kalan iki günü iple çekiyorlardı.

O gece el öptükten sonra alacakları bayram harçlıklarının, salıncakların, süslü süslü arabaların, renk renk, çeşid çeşid oyuncakların ruyası içinde henüz uykuya dalan bu yavrucuklar; birdenbire yerden gelen korkunç gürültü ile uyanmışlar, bayramın sevincile çarpan yüreklerini sarsıntının taşkın korkusu doldurmuştu.

Gürültü hızını artırıp yer sallanmağa başlayınca evler birer ikişer göçmeğe başlamıştı. Artık herkes can kaygısına düşmüştü. Yavrularını kapalı analar, babalar sokaklara fırlamışlar, üzerlerine bir duvar yıkılmadan açıklık bir yer bulabilmek için karanlıkta sağa sola koşuşuyorlardı.. Yatak, yorgan, kilim düşünen kim. herkes önce canını kurtarmak istiyor.

Uzun, soğuk kış gecesini sabaha kadar açıkta, korku içinde geçirenler; sabahleyin aralarında eksilenleri anlayınca yürekleri bir daha sızlamıştır. Çöküntü altında eziyetle can virenleri düşündükçe kimin yüreği burkulmaz?

Bir ay evvel adanın zümrüd yeşillikleri arasında birer nazarlık gibi duran bembeyaz yapıların, evlerin yerinde şimdi bir sürü tahta parçasını, tuğla, kireç yığını görenlerin gözleri yaşla doluyor, üzerlerinden bir ürperme geçiyor.

Beyaz mermerden çeşmeler kuru bir moluz yığını olmuş, billur gibi akan soğuk suları bile çekilmiş, kaybolmuş. Yer sarsıntısı hain bir atmaca gibi bülbül yuvasını yıkmış, yavrularını çil gibi dağıtmış.

O güne kadar Marmaranın aydınlık evlerinin pençereleri önünde kıvrak, şen türküler söyleyerek çeyizine yeni bir süs katmak için uğraşan genç kızlar, ince nazik parmaklarına batan iğnenin acısına gülerken bugün gözleri dolu dolu çamur temizliyor.

Akşamları sobanın yanında kuru zeytin dallarının, asma çubukları-

nın çitirdılarını dinliyerek şekerlemeye dalan yaşlıların şimdi gönülleri acı ile dolu, yüzlerinin çizgileri derinleşmiş, soğukta bir tas çorba bekliyor. Beyaz mermer taşlıklarda avaz ayaz haykırıp oynayan yavrular şimdi bir Hilâliahmer çadırının köşesinde ıslak topraklar üstünde büzülüp duruyorlar.

Cümhuriyet hükûmeti bir baba büyüklüğü ile yere düşen yavrularının imdadına koştı, onları kaldırdı. Yarasını sarıyor. Çok geçmeden hiç birinin acısı, sızısı kalmıyacaktır. Hilâliahmer ana da onlara çorba pişirtiyor, yatak seriyor.

Onları biz de düşünelim!

M. Fırat

Bir aydan beri Erdek, Kapı dağı ve marmara adalarında yer sarılıyor.

Hilâliahmer Mekez umumisi felâketi duyar duymaz hemen memurlarından Bay Saide bin lira vererek Bandırmaya gönderdiği gibi derhal 250 çadır gönderilmesi için Eskişehir anbarına telgrafla emir vermiştir.

Hilâliahmer memuru Bandırmaya ulaşır ulaşmaz Merkezi Umumiye vaziyeti telgrafla bildirmiş ve derakap iâşe için iki bin lira ile 150 çadır ve geçen ayın on dördüncü günü yine felâkete uğrayanların iâşesi için telgraf havalesile tekrar beş bin lira daha göndermiştir. Bundan başka Balıkesir Hilâliahmer merkezinde mevcut üç yüz lirada bu yardıma sarfedilmiştir.

Hilâliahmer Merkez Umumisi ; evleri tamamen veya kısmen yıkılan yoksullara evlerini yapabilmek için Balıkesir valisinin emrine ayrıca on bin lira gönderdiği gibi Balıkesir vilâyeti dahilindeki bütün Hilâliahmer şubelerine bir tamim göndererek, felâkete uğrayan kardeşlerine yardım için yurddaşların virecekleri elbise, eşya ve paraları toplayarak Valinin başkanlığı altında toplanan komisyona göndermelerini bildirmiştir.

*
* *

Sihhat ve İctimaî Muavenet Vekili ve Türkiye Hilaliahmer Cemiyeti Merkez Umumisi Reisi Doktor Bay R. Saydam, hükûmet namına Marmara ve Erdek havalisindeki deprenme mintakasına giderek teftişatta bulunmuş ve felâketten muztarip olanların acılarını dindirmek, yersiz kalmışları yerleştirmek için lâzım gelen tedbirleri aldırarak Ankaraya avdet etmişlerdir.

*
* *

Zelzele alanında yaptığı tetkik ve teftişten dönen Sağlık ve Soysal Yardım Bakanı ve Hilâliahmer Cemiyeti Merkezi Umumî

BaşkanıDr. Bay Refik Saydam, Erdek ve Marmara adalarındaki zelzele hakkında Anadolu Ajansına aşağıdaki sözleri söylemiştir :

“ — Erdek ve Marmara adalarındaki zelzeleden müteessir olan vatandaşlarımız hakkında hükûmetçe alınan tedbirlerin ve Hilâliahmerce bu hususta tahsis olunan yardımların tatbik suretlerini yerinde görmek ve bundan sonra yapılması lâzım gelen işleri kararlaştırmak üzere hükûmetçe verilen karar ve Başbakanımdan aldığım emir üzerine 21. 1. 935 de Ankara'dan hareket ettim ve 23. 1. 935 den itibaren teftişe başladım. Balıkesir Valisi ve İçerişler ve Sağlık Bakanlığı teftiş heyetleri başkanları beraberimde idi. Erdeği, Paşalimanı, Avşa ve Marmara adalarını dolaştım. Zelzelenin en büyük hasarı bu üç adada yaptığı ve buralarda meskûn ahaliye zarar verdiği görülyordu.

Zelzele henüz bitmiş değildir, fakat şiddetini tahfif etmiştir ve şimdiki halde yirmi dört saatte birkaç defaya münhasır zararsız sarsıntılar halinde tekerrür etmektedir.

Zelzelenin olduğu tarihten beri alınan seri, sistematik tedbirler, civar kasabalar ve köyler halkının da kıymetli yardımıla, felâketin acısını azaltmak hususunda çok faydalı olmuş ve ilk bir iki günün heyecanı geçer geçmez tam bir organizasyon halinde, açıkta kalan vatandaşların acılarını dindirmek imkânı husule gelmiştir.

Zayıat yekûnu şöyle hulâsa edilebilir :

Erdek merkez kazası da dahil olduğu halde Marmara nahiyesi merkezile, Çınarlı, Gündoğdu, Asmalı, Paşalimanı, Balıklı, Harmanlı, Poyrazlı, Tuzla, Türkeli, Yiğitler, Ekinli, Narlı, Ocaklı İlhan, köylerinde 9083 nüfusun sakin olduğu 2092 haneden 180 ni tamiri kabil olmak üzere 460 ev yıkılmış ve 4 kişi ölmüş, 27 kişi yaralanmıştır.

Yapılan ve yapılacak işler :

1 — Aileler tamamen çadır altına alınmışlardır. Ve bazı aileler şimdiden yeni meskenlerine girmişlerdir.

2 — İstisnasız bilumum ailelerin birer aylık iaşesi kendilerine verilmiştir.

3 — Kereste kısmen gelmiş ve inşaat başlamıştır. Her gün de gelmektedir.

4 — Kolordunun bir inşaat müfrezesi ve Balıkesir'den ve civar vilâyetlerden bulunan taşçı ve dülger ustaları mahalline gelmiş ve işe başlamışlardır ve daha gönderilecektir.

5 — Marmara adasında açılan bir doktorlu ve bir sıhhiye memurlu revir, hasta olmamakla beraber daima emre amadedir.

6 — Hastalık yoktur. Her adada daimî bir sıhhat memuru vardır. Ve iki tabip te her gün adaları dolaşmaktadır.

7 — Çocuklar ve büyükler arasında her hangi şekilde gıdasızlıktan veya sui tegaddiden mütevellit bir rahatsızlık yoktur.

8 — Halk için muvakkaten birer katlı ve lüzumlu müstemilâtlı barakaların inşası on beş gün zarfında tamamen bitecek şekilde tertibat alınmıştır.

9 — Halk yıkılan evlerin altında kalan eşyalarını ve gıda maddelerini çıkarmaya başlamışlardır.

10 — Bundan sonra Hilâliahmer fakir ve kimsesizlere yeni çocuklu ve çok çocuklulara iâşe yardımı yapacaktır.

11 — Halk, muavenet heyetlerine ve bilhassa inşaata yardıma davet edilmiş ve işe başlamışlardır.

12 — Arzu eden ailelere kereste ve diğer icabeden malzemesi verilerek eski malzemelerinden de istifade şartile istedikleri büyük-
lükte mesken yapmalarına müsaade edilmiştir.

13 — İnzibat hiç bir zaman bozulmamıştır ve her ada ve köy nezaret altındadır.

14 — Erdekte muvasala her gün için temin edilmiştir.

15 — İnşaat mesaisi haftada iki defa Balıkesir valisi tarafından teftiş edilecek ve hızlandırılacaktır.

16 — Hilâliahmerce verilen inşaat muaveneti kâfi gelmediği takdirde tekrar yardım edilecektir.

17 — Vaziyet, normale girmek üzeredir.

18 — Dahiliye ve Sıhhat teftiş heyetleri vazifelerine avdete mezun kılınmışlardır.

Türk vatanının böyle acılardan daima uzak kalmasını dilerken her köşeden buradaki vatandaşlara yapılan ve halen yapılmakta olan yardımları şükranla ve sevinçle anarız.

* * *

Marmara adaları Erdek havalisiude vukua gelen yer deprenmeleri üzerine Cemiyetımız tarafından yapılan yardımların hülâsasını koyuyoruz:

Erdek ve civarındaki yer sarsıntısı öğrenilir öğrenilmez:

1 — 7/1/1935 tarihinde Merkezi Umumimiz memmurlarından

Bay Saide bin lira ve icabeden talimat verilerek yardım işleri hakkında Vali ile görüşmesi için Balıkesire gönderildi.

2 — Balıkesir Hilâliahmer merkezinde mevcut olan üç yüz küsur liranın yardım işlerine harcanmak için Saide verilmesi merkeze bildirildi.

3 — Felâkete uğrıyanları oturtmak için 7/1/1935 Eskişehirdeki anbarlarımız müdürlüğüne Bandırmaya Bay Said namına (250) tane mahruti çadır göndermesi telgrafla bildirdi. Bu iki yüz elli çadır hemen hazırlanıp 8/1/1935 tarihinde şimendifere teslim olundu.

4 — 13/1/1935 tarihinde yer sarsıntısından yardıma muhtaç olanların işlerini temin için Bandırmada Hilâliahmer Merkezi Umumisi memuru Bay Said namına telgrafla iki bin lira gönderildi.

5 — 13/1/1935 te Erdek ve havalisi felâketzedelerinin oturtulması için Bandırmada Bay Said namına heman tekrar yüz elli mahruti çadır gönderilmesi Eskişehir anbarımız müdürlüğüne telgraflandı.

6 — 14/1/1935 tarihinde Bandırmada Hilâliahmer Merkezi Umumisi memuru Bay Saide felâketzedelerin işlerine harcanmak üzere tekrar telgrafla beşbin lira gönderildi.

7 — Erdek ve havalisindeki yer sarsıntılarından muavenete muhtaç düşenlerin yıkılan veya kısmen harap olan evlerinin yapılması için Balıkesir valisi emrine telgrafla on bin lira gönderildi.

8 — Balıkesir Vilâyeti içindeki Hilâliahmer teşekküllerine muavenete muhtaç olan felâketzedelere yardım yapılmak için yurtdaşların verecekleri eşya ve paraların toplanması ve tamamının Valinin reisliği altında toplanan yardım komisyonuna mazbata mukabilinde verilmesi için telgrafla tebliğat yapıldı.

Bunlardan maada Gençlik Hilâliahmeri Merkez Heyeti de ayrıca Bay Said emrine beşyüz lira göndermiş ve teşkilâtı bulunan mekteplerde felâketzedelere yardım edilmek üzere eşya ve para toplattırılmasına karar verilmiştir.

*
* *

Son yer sarsıntısı felâketinden muztarib olan vatandaşlara Cemiyetimizce yapılmakta olan yardımlar hakkında İç Bakan Sa-

yın Bay Şükrü Kaya tarafından Cemiyetimize gönderilen 10/1/1935 tarihli ve 51 numaralı mektubu memnuniyetle aşağıya dercediyoruz:

Hilâliahmer Merkezi Umumisi Başkanlığına

Erdek ve Marmaradaki yer sarsıntısından yardıma muhtaç hale gelenler ve açıkta kalanlar için çadır ve para gönderilmek suretiyle yapılan yardıma şükranlarımı arzeylerim.

Dahiliye Vekili

Ş. Kaya

**Her ay muntazaman çıkan
“ Ayın Tarihi „ mecmuasını
okuyunuz.**

Bay Doktor Mehmet Ali

Hilâliahmerin teşekkülü için yapılan nizamnameyi hazırlamağa memur olan komisyonda aza olarak çalışan ve son hastalığına kadar varlığını Cemiyetimize hasreden Bay Doktor Mehmet Ali 1934 senesinin son günlerinde hayata gözlerini kapadı. Tabutu takdirkârlarının hürmet elleri üstünde götürülerek metfenine konuldu. Toprağı göz yaşlarıyla sulandı.

İşte Hilâliahmerimizi ilk meydana getiren büyüklerden hayatta en son kalanı da bu suretle kabre kondu.. Bay Doktor Mehmet Ali 1853 senesinde İstanbulda doğmuş ve çok genç iken tıbbiye mektebine girmiş ve burada tıp tahsilini bitirdikten sonra yüzbaşı olarak Haydar Paşa hastahanesine tayin edilmiş idi. Bu sıralarda hükümet genç doktorlarımız arasında musabaka imtihanı açarak muvaffak olanlarını tahsillerini ve tettebbü'lerini derinleştirmek için Fransaya gönderir idi. Bu müsabakaya girenlerden ve muvaffak olanlardan biri Doktor Bay Mehmet Ali oldu.

Hersek isyanı, Sırp, Bulgar, ihtilâli Rus - osmanlı harbinin patlaması Bay Mehmet Alinin Fransaya gitmesine mani olmuştur.

Yukarıda zikrettiğimiz vekayi zuhur eder etmez Bay doktor Mehmet Ali İşkodra Hastahanesine memur edildiğinden hemen; Paris yerine vazifesine koşmuştu. Mağlubiyet ile neticelenen bu harpten sonra Bay Doktor Mehmet Ali İstanbulla avdet etmiş, memur edildiği Bahriye hastahanesinde çalışır iken tedris işlerini de üstüne almıştı. Bu suretle bir taraftan Darulşefakada ilmi hayvanat hocalığını kabul eylemiş ve masrafı sırf kendi tarafından görülen bir kız mektebi ve Doktor Bay Basri ile müştereken Nümunei terakki mektebini tesis eylemişti. Doktor Bay Mehmet Ali Cemiyeti tıbbiyyeyi osmaniyyede aza sıfatile de çalışıyordu. İyiliğin, şefkatın insanlığın gayretin hakiki bir timsali olan ve bütün muhitlerde de kendini çok sevdiren ve saydıran Doktor Bay Mehmet Ali, memleketin hayatı siyasiyesine karşı lâkayıt kalması mümkün değil idi.

İstanbulda "erbabı mefsedetten,, oldukları bahanesile eski

tersanede meşhur zindan altı denilen veyahut Heybeli Adada Bizanslılar zamanından kalma mahzenlere atılan tıklan gençlerin hiç kimseden emir almadan yanlarına giden bin bir bahane ile onları hastahanesine alan, bakan teşci eden maneviyatlarını kuvvetlendiren onlarla teşriki mesai eyleyen Doktor Bay Mehmet Ali ozamanki resmi tabir ile kendisi de Padişah tarafından "Erbabı mefsedetten,, telâkki olunmuş ve bu sıfatla Giride nefi edilmişti.

1908 de Meşrutiyetin ilânından sonra Doktor Bay Mehmet Ali; bütün varlığını Osmanlı - Rus harbini mütaakip Sultan Aptulhamit tarafından faaliyeti tatil edilmiş olan Osmanlı Hilâliahmer Cemiyetinin yeniden faaliyete geçmesine hasretmiş ve bu uğurda çalışanlar arasındatemayüz eylemiş ve 1911 senesi Nisanının yedisinde bu maksat ile toplanan kongrada yapılan intihapta Doktor Bay Mehmet Ali Merkez Umumî azalığına oradan Heyeti idareye ve müfettişi Umumiliğe seçilmiştir. O zaman Tophanede kılınc Ali camiî karşısında Yusuf İzzeddin efendinin akarelerinde gayet mütevazi bir odada çalışmaya başlayan Hilâliahmer Cemiyeti başında Doktor Bay Mehmet Ali, Abdulhamidin gadri dolayısıyla senelerce süren muattaliyeti tazmin etmek istercesine çalışmağa başlamış ve bunda hiç şübhesiz muvaffak olmuştur...

Doktor Bay Mehmet Alinin bu esnadaki faaliyeti bir hayır Cemiyetinde çalışma tarzının en sadık bir timsalidir. Gayet mütevazi olan Bay Mehmet Ali feragatin de mücessem bir timsali olmuştur. Sabahdan gece yarısına kadar çalışır iken ekseri günler kendisi ve yetiştirmeye çalıştığı maiyyeti öğle ve akşam yemeklerini unuttuğu ve acıktıklarını duydukları vakit simitle kifafı nefis eyledikleri pek çok kere vaki olmuştur. İşte bu tarzdaki feragattirki az zaman sonra Osmanlı Hilâliahmer Cemiyeti Aksaray yangını. Mürefte zelzelesi afet zedelerinin Trablusgarp ve balkan harpleri yaralılarının muhacırlarının elemelerini dindirmeğe muvaffak olmuştur.

Bay Doktor Mehmet Ali 82 yaşında iken hayata göz yumdu Cemiyetimiz bu büyük adamın ufulini teessürle kayıt ederken onun hayatta bıraktıklarına da en derin saygılarını taziyelerini sunar...

Tokyoda toplanan milletlerarası on beşinci Salıp ve Hilâlihmer konferansı

Evvelce yazdığımız üzere Tokyoda milletlerarası on beşinci Salıp ve Hilâlihmer konferansı onbeş Birinci Teşrinde toplanmış ve pek mühim temenniler izhar ve kararlar ittihaz eylemiştir.

Alınan kararları bu sayımızdan itibaren neşre başlıyoruz.

Konferansta Türkiye Hilâlihmer Cemiyetini Tokyo maslahatküzarımız Bay Nebil temsil eylemiş ve Merkez Umumimiz tarafından hazırlanıp konferansa gönderilen raporumuz okunduktan sonra faaliyetimiz takdirlerle karşılanmış ve ilk defa olarak (**Türkiye Hilâlihmer Cemiyeti Merkez Umumisi Reisi; Salibiahmer daimî Komisyonu azalığına bu mühim mevkie**) seçilmiştir. Bu hususa dair milletlerarası Salibiahmerler Mecmuasında okuduğumuz yazıların tercümesini aşağıya aynen nakil ediyoruz.

On beşinci Salıp ve Hilâlihmer konferansında Türk Hilâlihmeri için söylenen sözler

“ Türkiye Hilâlihmeri Tokyoya, dikkate çok değer, bir rapor göndermiştir.

Bu Cemiyet Reisinin Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekili olması ve Kâtibi Umumisinin de aynı Vekâlette Yüksek bir mevki işgal eylemesi bu Cemiyetin Hükûmetile çok sıkı bir mesai arkadaşlığı yaptığını tekit eylemektedir. Türkiye Hilâlihmeri hususî pullarını satmak, “rozet günü,, yapmak oyun kâğıtları ve Afyonkarahisar madensuyu satmak suretile gelir kaynaklarını çoğaltmıştır. Bu cemiyet; gelirlerinin mühim bir kısmını musibetzedelerin yardımına vakfeylemektedir. Türkiye Hilâlihmeri keza Hastabakıcılık Mektebini tevsî etmiş ve buna da hasta ve yaşlı hastabakıcılar için bir Yurd ilâve etmiştir. Türkiye Hilâlihmer Çocuk himayesi, Verem, Isıtma, Trahom ve Kanser afetlerine karşı mücadele hususundaki mesaisini tekemmül ettirmektedir. İşsiz kadınlara iş bulmak için, Keza bir san'at evi açmıştır. Filhal Hilâlihmer Gençlik Derneği için aza kayıt etmekle meşguldür. Hilâlihmer Gençlik Derneği azasından toplanan para ile de fakir talebe için “Kantines,, ler yapmıştır.

* * *

Cemiyetimiz Başkanı ve Sıhhat Vekili Bay Dr. Refik Saydam milletler arası onbeşinci Salibi ve Hilâlihmer Konferansının celsesinde dokuz azadan mürekkep (Daimi Komisyon) azalığına seçilmiştir.

Onbeşinci Milletlerarası Salib ve Hilâliahmer Konferansında alınan kararlar

I

Milletler arası Salibiahmer Komitesinin faaliyeti

Onbeşinci Milletlerarası Salibiahmer konferansı, salibiahmer milletlerarası komitesinin umumî raporunu tetkik ederek bu komitenin üzerine aldığı vazifesini dikkat ve itina ile ifa eylemiş olduğunu memnuniyetle kabul ve yaptığı işleri tasvib ve vazifesinde devami için bundan evvelki konferansın kendisine verdiği iş selâhiyetini yeniler.

II

Milletlerarası salibiahmer komitesinin tahsisatı

Onbeşinci milletlerarası salibiahmer konferansı, sıhhat memurları milletlerarası müsabakasının teşkilindeki zorlukları, son malî sene zarfında bu komitenin müstesna şekilde yüklendiği malî borçları nazarı dikkate alarak, sıhhat memurları müsabakası teşkilâtı için İmparatoriçe (Shoken) vakfı gelirleri üzerinden 1927 senesinde komiteye yapılan yardımı bu tahsisatın bütün hakkı tasarruf ve guzeşteli faizleriyle beraber komiteye terkeder.

III

Milletlerarası salibiahmer komitesi lehine vakıf

Onbeşinci milletlerarası salibiahmer konferansı vakıf komsyonunun komite lehine konferansa arzettiği raporu nazarı itibara almış ve 1931 Mayısının birinde teşkil edilen bu vakıf komsyonunu tasvib eylemiş ve (Genève) mukavelenamesine iştirak eden Hükümetlerin İsviçre konfederasyonunun bu eserini takib etmeğe ve bu vakıf sermayesinin 3 milyon İsviçre frangına iblâğı için kâfi derecede tahsisat vermeğe davet eder.

IV

Vakıf meclisince temsil

Onbeşinci milletlerarası salibiahmer konferansı, milletlerarası salibiahmer komitesi lehine vakıf meclisinde milli salib ve hilâliahmerlerini temsil eden Mösyö (Cesa Valdès) ve mösyö (Goldschimedt) e daimi komisyonca tevcih edilen memuriyeti onaltıncı konferansın akdi tarihine kadar yeniler.

V

Salibiahmer cemiyetleri birliğinin (Ligue) faaliyeti

Milletlerarası onbeşinci salibiahmer konferansı, salibiahmer cemi-

yetleri birliğinin milli ve milletlerarası salibiahmer işlerinde, insanların ıztıraclarını dindirmek uğrunda salibiahmere vakı yardımının gün geçtikçe çoğaltarak inkişaf ve terakkisini büyük memnuniyetle kaydü işareti ve bu zamanlarda bütün dünyanın geçirdiği müşkül anlar içinde milli salib ve hilâliahmerle sıkı bir temas suretile husule getirdiği büyük manevi kıymeti nazarı dikkate alarak birliğin raporunu tasvib eyler se birliğin Müdüran meclisine kalbi teşekkürlerini iblâğ ve kendisini teşkil eden milli cemiyetlere mazide olduğu gibi yine hayırlı ilhamlarda bulunması arzusunu izhar eyler.

VI

Salib ve hilâliahmer gençlik derneklerinin tevsii

Milletlerarası onbeşinci salibiahmer konferansı, gençliğin maddi ve manevi teşekkülünde zamanla artan büyük bir rol oynayan salib ve hilâliahmer gençliğinin inkişaf ve terakkisini ve bunu bütün dünyada salibiahmer istikbali için çok kıymetli bir temel olacağını takdir eder.

Millî bir salib ve hilâliahmerin sinesinde gençlik derneğinin ihdası bir memlekette salib veya hilâliahmerin kuvvetlendirilmesi için ilk adım olduğunu ve teşkilâtın bir memleket ilk ve orta mektepler gençliğini birleştirmeye matuf olduğunu ve keza filhal büyük bir kısım millî salib ve hilâliahmer cemiyetlerini gençlik teşkilatına bilfiil malik olmalarından bütün salibiahmer işleri için bu derneklerin faaliyetlerinin kıymetleri takdir edilmiş olduğunu zikreder.

Millî cemiyetlerin gençlik derneklerinin faaliyetleri için kudreti dahilindeki bilumum vasıtalarıyla çalışmaları, ve henüz gençlik dernekleri teşkilâtına malik bulunmayan millî cemiyetlerin ise salibiahmer milletler arası komitesinin XIV cü tamimine ittibaen ve diğer millî cemiyetlerden ve birlik kâtibliğinin tavsiyelerinden ilham alarak geçikmeden bu teşkilâtı yapmaları arzusunu izhar eder.

VII

Propaganda usulleri

Milletlerarası onbeşinci salibiahmer konferansı, millî salibiahmer cemiyetlerinin mensub oldukları memleket adetlerine göre kabul edecekleri faideli şekilde kullana bilmeleri için propaganda usullerine ait bilumum vesikaların millî cemiyetlere mahsus olarak bir araya getirib neşrû tevzide devam eylemeye birlik kâtibi umumiliğini davet eder.

VIII

Gençlik Salibiahmeri ve sağlık

Milletlerarası onbeşinci Salibiahmer konferansı, salibiahmer gayesinden ilham alan gençlik dernekları âzasının memleketine ve bütün cihana hizmet etmeye kadir eyi bir vatandaş için en eyi çarenin sağ-

lığını muhafaza olduğunu görüp takdir eylediğini memnuniyetle müşahede etmiştir.

Konferans, dünya sağlığına karşı tek bir seviye halinde iştirak edebilmeleri için bu yol üzerinde salib ve hilâliahmer gençlik derneklerinin manevî ve ruhî bir esasa tabi tutulmalarını Millî salib ve Hilâli-ahmer cemiyetlerine tavsiye eder.

IX

Gençlik için kitâb

Milletlerarası onbeşinci Salibiahmer konferansı, (Geneve mukavelenamesine ve Salibiahmer faaliyetlerine ait küçük bir kitabın neşri hakkında onuncu konferansda İsveç murahhası tarafından izhar edilen temenniye ve komite ve birlik tarafından bu hususta yapılan ibtidai tetkiki nazarı itibara alarak 10 ilâ 14 yaşındaki çocukların anlıyabileceği bir şekilde olmak üzere «Geneve» mukavelenamesinin ve Salibiahmer müessesatının istinad ettiği eserler ve keza Salibiahmer tarihinin başlıca vakaları ve halihazırdaki işi hakkında bir eserin tanzimini komite ve birlikten rica eder.

Aynı zamanda mektep mecmualarına girebilecek bir surette Salibiahmere ait bir bahsin ilâvesi için her memleketin millî cemiyeti tarafından selahiyettar her hükûmet makamına icabında arzedilecek unsurların ihzar ve salib ve hilâliahmere irsaline komite ve birliği davat eder.

(Arkası gelecek sayımızda)

Milletlerarası XV inci Tokyo Konferansı hakkında salibiahmer mecmu'aları neşriyatı

Milletlerarası XV inci Salib ve Hilâlihahmerler Tokyo Konferansı

Birinci Teşrin ayının 20 inci günü 57 milleti temsil eden (252) murahhas Tokyo da Japon salibiahmer Cemiyetinin (Shiba Park) daki mükellef Merkezi Umumisinde toplanmıştır.

Aynı günde saat 9 da Japon salibiahmeri Reisi İ. Toku Gawa Salibiahmer cemiyetleri Müdürler Meclisi Reisi Muhterem John Barton Payne ve milletlerarası Salibiahmer komitesi âzasından Mösyö de Plonta radyo ile Amerika ve Japon dinleyicilerine konferansın programını okumuş ve bütün murahhasların çalışmaları muvaffakiyeti hakkındaki ümidlerini bildirmiştir. Aynı hitabe aynı zevat tarafından Avrupa dinleyicilerine de tekrar edilmiştir.

Konferansın Reisleri hey'eti faallesî; kâtibleri ve yedi encümende çalışacak âzaları seçildikten sonra (Ligue) ve (Comite) nin dört senelik mesaiye ait raporları okunarak tasvib edilmiş ve konferans tarafından sulh zamanlarında sivil halkın muhtelif şekillerde hava harblerine karşı himayesi hakkında alınan insiyatiflerden dolayı (Comite) ye teşekkür edilmiştir.

Konferansda harpde bogucu, zehirleyici gazlar ve hastalık mikropları saçan bomba ve sairelerin istimalinin men'i hakkındaki 1925 (Geneve) mukavelesine bütün memleketlerin iştiraki temenniyatında bulunmuştur.

Büyük musibet anlarında diplomalı hasta bakıcıların ve gönüllülerinin derhal hizmete çağırılması hakkında esash bir usulün kabulünü tavsiye etmiştir.

Sıhhî malzeme, sıhhî tayyarecilik büyük yollarda yardım tertibatı alınması hakkında kararlar verilmiştir. Japonyanın her tarafından gelen (5.000) genç salibiahmercinin Büyük müsamereye

iştirak suretiyle milletlerarası büyük (ideal) in tahakkuku hususunda gösterdikleri alâka sükûtle geçirilmeyerek derecede iyi tesirler bırakmıştır.

**Ü L K Ü mecmuasını
okuyunuz.**

Hilâliahmer Haberleri

Akhisar Şubemiz

Resim sahifelerimiz arasına Akhisar Şubemize ait üç güzel levha koyduk. Filhakika bu şubemiz en faal ve Hilâliamer mefhumunu iyi bir surette kavramış Şubelerimizin mühimlerinden biridir.

Hizmetlerini ve Cemiyetimize karşı bağlılıklarını her fırsatta gösteren bu Şubeye mensup üyelerimize takdirlerimizi sunarız.

Milâs Şubemiz

Nizamnamemiz mucibince Cemiyetimiz aidatından mahalline bırakılan yüzde elliler ile Milâs Şubemiz memleketin fakir ve yetim Çocuklarına elbise ayakkabı, kasket gibi geyim eşyası olarak kendilerini ve sıhhatlerini korumuş olduğu gibi ayrıca fakir ve muhtaç kadınlara da yardımlar yaparak elemelerini dindirmeğe yoksulluklarını gidermeğe himmet eylemiştir.

Milâs Şubemizin gayyur heyeti idaresini taktirle anarız.

Söğüt Şubemiz

Söğüt şubemizin çok gayretli Başkanı Doktor Bay Remzi, pek az bir zamanda bulunduğu muhitte Hilâliahmer ülküsünü yaymağa ve bu suretle elli altı bayanı Cemiyetimize üye yazmağa muvaffak olmuştur. Bu sayıdaki baş yazımızda ileri sürdüğümüz iddiayı kuvvetlendirecek tarzda yavaş yavaş bütün merkez ve Şubeler; bulundukları muhitin istidadını göz önüne alarak Nizamnamemizin verdiği salâhiyetler dairesinde herkesi Cemiyetimizle maddi ve manevi alâkalandırmak yollarına girmeğe başlamıştır. Doktor Bay Remzinin muvaffakiyetlerini hürmet ve şükranla kayd ederken bütün Merkez ve Şubelerimizi idare edenlerden aynı muvaffakiyete nail olmalarını dileriz.

Göçmenlere Yardım

Geçen sayımızda komşu memleketlerden yurdumuza gelerek Edirne, Tekirdağı ve Çanakkale Vilâyetlekine yerleştirilmiş olan göçmenler için Cemiyetimiz tarafından beş bin liralık bir yardım yapıldığını yazmıştık. Bu def'ada ayrıca 13 Birinci Kânun 934 tarihinde 3000 ve 31/12/934 tarihinde 2000 ki Ceman "beş bin" lira daha nakti yardımda bulunulmuş ve buna zamimeten de kendilerine 955 Amerikandan Panatlon 200 Amerikandan gömlek 100 meşin yelek 63 yün fanila 148 Pamuk fanila 789 kumaş yelek ve 3000 yün Çorap 84 Potin ve 125 Çocuk ayakkabısı gönderilmiştir.

Safranboluya tabi Eflâni Nahiyesinin Çengeller köyü yangını

Safranbolu Şubemizin Merkezi Umumimize vaki olan muracaati üzerine Eflâni nahiyesine bağlı Çengeller köyünde evleri yanan elli yedi kişiye yardım edilmek üzere 1 / 1 / 935 tarihinde merkezi umumiden Safranbolu şubesine 171 lira gönderilmiştir.

Afyon karahisarında yer sarsıntısından zarar görenlere son yapılan yardım

Geçen haziranda Afyonkarahisarında vukua gelen yer sarsıntısından zarar görenlere umumî merkezimizce yapılan 1000 lira para ve gönderilen çadırlardan başka mahallinde temin edilen 404 lira 24 kuruş da bu felâketten muhtarip olanlara hasredilmiştir.

*
*
*

Son iki ay zarfında :

Umumî merkezimizce bazı malûllara suni ayak yaptırma ve memleketlerine gidemiyen bazı muhtaçların yerlerine sevki ve işeleri için yapılan yardımlar 682 lira 70 kuruşa baliğ olmuştur.

Salibiahmerler Haberleri

Yakında Toplanacak Mahallî Konferanslar

Salib ve Hilâliahmer mahallî konferanslarını toplamaktan maksad birbirine yakın bir grup millî Salib ve Hilâliahmer Cemiyetlerini bir araya toplamak aynı işlere temas eden halledilecek mes'eleleri görüşmek, bunlar etrafında fikir teati eylemek, tecrübeleri neticelerini karşılaştırmaktadır.

XV inci konferans bu toplantıların ehemmiyetini tetkik etmiş vereceği faideleri anlamıştır.

Bu kabil iki konferans yakın bir istikbalde toplanacaktır. Bunlardan biri 1935 Teşrinievvelinde (Rio de Janeiro) da toplanacak ve Amerik millî cemiyetlerinden mürekkep olacaktır. Digeri ise 1936 senesi başlangıcında (Kahire) de Mısır Hilâliahmeri tarafından içtimaa davet edilecektir. Buna (Mısır, İrak, ve Türkiye) cemiyetleri iştirak eyleyecek İranın kırmızı aslan ve güneş cemiyeti ve diğer cemiyetler de arzu ederlerse iştirak edebileceklerdir.

Salibiahmer Mütarekesi

Çekoslovakya'da on bir senedir Paskalya yortularında tatbik edilen ve çok iyi neticeler veren bir salibiahmer mütarekesi vardır. Bu mütareke esnasında memleketin bütün unsurları Salibiahmerin sulhcu ruhu içinde birleşerek Paskalyanın devam ettiği üç gün zarfında siyasî ve içtimai bütün anlaşmamak kavgalarını bir tarafa bırakır.

Milletlerarası XV inci konferans : bu mütarekeyi milletlerarası anlaşma ve birleşmeleri davasına hizmet için en kat'i bir vasıta olarak görmektedir.

Irak Hilâliahmeri

Irak Hilâliahmeri Kardeş Cemiyetinin yeni Umumî Merkezi fotoğrafisini memnuniyetle bu mecmuamıza koyduk. Fotografi bize gönderen ve bu husus hakkında Salibiahmerler birliği erkânından Bay Petersenden gelen bir mektubu aynen neşrediyoruz. Bu mes'ut vesile ile de genç kardeş Cemiyete muvaffakiyetler temenni ederiz.

Türkiye Hilâliahmeri Umumî Kâtibi Dr. Asım İsmail Beye
Azizim Doktor,

İrak Hilâliahmerinin yeni merkezi Umumisinin resmi küşadı münasebetile alınıp " Bağdat „ dan bana gönderilen bir kıt'a fotografiyi leffen takdim ediyorum.

İşbu Cemiyet müteveffa Kral Faysalın Ankarayı ziyaretini müteakıp teşekkül etmiş olmasına binaen bahse muvzu fotografi-den alâkadar olarak mecmu'anızda neşredeceğinizi ümit ediyorum.

Resmin nihayet yerinde ve sol tarafa oturan yeni Kral Gazi Hazretleridir, yanındaki zat de Başkâtibidir. Ortada ayakta duran zat ise Cemiyet Umumî Kâtibi Bay İbrahimidir.

Derin hürmetlerimi takdim eylerim Azizim Doktor.

İmza
Petersen

Amerika Salibiahmer teşkilâtının faaliyeti

Birleşik Amerikada, 1933-1934 malî senesi zarfında zuhur eden (103) afetten zarar gören (123.000) insan için Amerika salibiahmeri yardım yapmıştır.

Bu yardımlar için Amerika salibiahmerinin sarfettiği paranın yekûnu (1,627.000) dolara balig olmuştur.

Fakat bu cemiyet yardımlarını millî hududları dışına da çıkararak bu devre dahilinde yabancı memleketlerde siklon, feyezan, yer sarsıntısı, yangın ve saire gibi afetlerden zarar görenlere de (60.282) dolar göndermek suretiyle yardım yapmıştır.

Milletlerarası Salıp ve Hilâliahmer "Daimî Komisyonu,"

Milletlerarası XV inci salıp ve Hilâliahmer konferansı dört se-
ne için aşağıda isimleri yazılı zatlara " Daimî Komisyon „ âza-
lıklarına seçilmiştir :

Dr. Alvero Carlos Tournho (Brezilya)

General D. Ricardo Burguete y Lan (İspanya)

Sir Arthur Stanley (İngiltere)

Prese I. Tokugawa (Japonya)

Dr. Bay Refik Soydan (Türkiye)

Gençlik Hilâliahmeri

Marmara adaları, erdek ve havalisi yer sarsıntısından muztarib olanlara yardım edilmek üzere 'gençlik Hilâliahmeri merkez heyeti tarafından bütün gençlik derneği şube ve Kollarına gönderilen ta'mim:

Gençlik Hilâliahmer Derneği şube ve kollarına

Bu soğuk ve amansız kış günlerinde ülkemizin bir kısmı yer sarsıntısı ile alt üst oldu. Sarsıntının devam etmekte olduğunu hergün gazetelerde okumuşsunuzdur. Felâket merkezini teşkil eden Marmara Adalarıyla Erdek ve havalisinde sığınabilecek pek az yer kalmıştır. Onbinlerce nüfus ve bunların arasında bir çok çoluk ve çocuk açıktadır. Felâket ve ızdırab çok büyüktür.

Sayın arkadaşlar!

Bağlı olduğumuz Hilâliahmer Cemiyeti bu felâkete oğrayanlara yardım edilmek üzere şimdiye kadar on sekiz bin beşyüz lira göndermiştir.

Gençlik Hilâliahmer Derneği Umumî Merkezi dahi ayrıca beş yüz lira göndermiştir. Bu para ile Marmara Adalarında ve Erdekteki Dernek şubesi ve kollarımıza mensup olan ve felâkete uğramış bulunan arkadaşlarınıza ve yine felâkete uğramış olan diğer çocuklara yardım edilecektir.

Felâketin büyüklüğü karşısında bu işe merkezimizce tahsis edilen beşyüz lira kâfi görülmediğinden bütün gençlik Hilâliahmeri teşkilâtına girmiş olanları ayrıca yardıma davet ediyoruz.

Teşkilâtın bulunduğu her yer Dernek Şube ve kollarımızda birer yardım listesi açarak arzu edenlerin verecekleri ianeyi toplamamızı ve yardım olmak üzere toplanan bu paranın yüzde ellisi tevkif edilmeyerek kâffesinin "Ankara Gençlik Hilâliahmeri Umumî Merkezine" gönderilmesini dilerim.

Yalnız irsaliye masrafı olarak postaya veya Bankaya verilecek

ücret toplanan paradan sarfedilecek ve ayrıca bir mektuplâ iane vermiş olanların listesi de merkeze bildirecektir.

En derin saygılarımı sunar ve muvaffakiyetlerinizi temenni ederim.

*Gençlik Hilâliahmeri
Merkez Heyeti İkinci Reisi
Ali Haydar*

Yukarda yazılan ta'mim üzerine teşkilâtımıza bağlı mektepler iane toplamağa başlamışlardır. Gelecek sayımızda bu mekteplerin isimlerini ve topladıkları iane yekûnlarını aynen koyacağız.

Yavrularımızın ve mektep mu'limlerimizin gösterdikleri alâka tahsine, takdire sezadır. Bu husustaki duygumuzu gelecek sayımızda okuyunuz.

Bayramdan bayrama

Şeker Bayramında İstanbulda çıkan Hilâliahmer gazetesinden:

Onu o nasıl anladı ?

Şimdi nasıldır bilmiyorum, bizim çocukluk günlerimizde okullarda Hilâliahmerin ne iş gördüğünü, ne olduğunu anlatmak için yılda bir kez canlı tablolar yapılırdı Kimimiz yaralı bir asker olur, alnımıza kırmızı boya sürerek yere yatar, kimimiz kollarımıza kırmızı aylı ak bağlar bağlayarak yaralının başı ucunda dururduk. Böylelikle, buna benzer göstermelerle bize Hilâliahmerin savaş günlerinde yaralılara bakan bir dernek olduğu anlatılmak istenirdi. Bizim çocukluk biri biri ardına gelen savaş yılları içinde geçtiği için Hilâliahmeri yalnız bu bakımdan anlamamız, belkide yanlış bir nesne değildi.

Bugün ki o yıllardan uzağız, bugün ki, çocuklarımızda Hilâliahmeri yalnız savaş günlerinin bir gönüllü yardımcı derneği olarak anlatamayız, on yaşındaki kızım Hilâliahmeri nasıl anlıyor diye düşündüm.

Geçen yıl yine böyle bir bayram günü, aldım karşıma onu, “ Hilâlihmer ne yapar? „ diye sordum. Kızım uzun uzadiye düşündü, düşündü:

« — Bayram günlerinde kâat çiçek dağıtır » dedi...

Kızımın bu karşılığı şaşırttı beni. Aradan günler geçti. Bir akşam kızım eve soluk soluğa geldi.

— Baba, dedi, sen bana, Hilâlihmer ne iş yapar diye sordundu. Değil mi ?

Ben artık onun ne iş yaptığını iyice öğrendim. Bizim okulda yoksul bir kızcağız vardır. Babası yok. Anası öksürüyor, ağzından kan geliyormuş. Kızcağız ağlar dururdu. Bizde onunla ağlaşırdık. Bugün okula gülerek geldi. Biz de güldük. Annesini Hilâlihmerce Erenköyündeki sanatoryoma yatırmışlar. Artık annesinin öksürüğü kesilecek, ağzından kan gelmeyecekmiş. Ben de anladım ki Hilâlihmer yalnız kâğıt çiçeklerle öksüren anaların öksürüğünü kesermiş.»

Kızımın Hilâlihmeri böyle anlayışı töpumuzun anlayışı olsun isterdim.

Gültekin

Gençlik Salibiahmeri

Beynelmilel Salibiahmerler birliği mecmuasında " Çocukların Salibiahmer mefhumu hakkındaki duyguları „ başlığı altında okuduğumuz kısa bir yazıyı hulâsa ederek koyuyoruz :

Çocukların Salibiahmer mefhumu hakkındaki duyguları

Çekoslovakya'da bir mektepte ders veren muallim ; Salibiahmer mefhumu hakkındaki duygularını vazife şeklinde yazı ile yazmalarını talebelerinden istemiş.

Çalışkan bir talebenin virdiği cevap işte şudur :

("Salibiahmer,, kurulmadan bir çok yıllar geçti. Âlimler, edibler harb meydanlarında kendi hallerine terk edilmiş yaralılar hakkında hiçbir fikir edinememişlerdi. Harb meydanında yaralanan bir askerin muharib düşman telâkki edilemeyeceği ve hayatı kurtulmak ihtimali olan bir adamı kendi haline terk edip ölümüne sebep olunamayacağını ilk ileri süren ve böyleleri ile alâkalanan bir İsviçreli yani Hanri Dünan olmuş idi.

Dünan ve dostu Möniye harp meydanında yaralanan askerler lehinde bir mücadele açmış idi. Bunun neticesinde Salibiahmer ve Ceneve mukavelesi meydana gelmiştir ki bu mukaveleyi kabul eden devletler ; hasta ve yaralı askerleri tedavi ve yardımı kabul ediyorlardı.

Salibiahmer yalnız hasta ve yaralı ile değil sulh zamanında da yer deprenmesi, yangın, su basması... gibi âfetlerden muhtarip olanlar ile de meşguldür.

Biz de Salibiahmerin bir uzvuyuz. Gençlik salibiahmerinin ortaya koyduğu on iki sıhhat kurumu amentüsüne inanıyor ve riayet ediyoruz.

Yemeklerden evvel ellerimizi yıkıyoruz. Mümkün olduğu kadar çok zaman açık havada bulunuyoruz. Elbiselerimizin, mektebde

sınıflarımızın temiz olmasına dikkat ediyoruz. Mektebimiz yanındaki bahçede ekip biçiyoruz. Hasta olan gençlik salibiahmeri âzasından bir arkadaşımıza çiçek ve portakal götürdük. Evden getirdiğimiz kahvaltıyı bütün arkadaşlarla paylaşıyoruz. Başkalarının iyiliği için çalışmaktan zevk duyuyoruz.)

Bu yazı, salibiahmer hakkında hocaları tarafından genç yavrulara verilen fikrin husule getirdiği duyguyu göstermek itibarıyla çok şayanı dikkattir.

Bay Con Barton Payne

Milletlerarası Salibiahmer aleminin en maruf simalarından biri olan Amerika birleşik hükûmetleri Salibiahmer reisi ve Salibiahmer birliği müdürleri meclisi reisi hâkim John Barton Paynen'in vefat ettiği Paristeki Birlik merkezinden gönderilen telgraftan haber alınmıştır.

Bu ziyadan duyduğu teessürü Cemiyetimiz aşağıya naklettığımız taziyet telgrafile Birliğe ve Wachington'daki Amerika Salibiahmerine bildirilmiştir:

Telgraf

Licross - Paris ve Amcross - Washington.

Milletlerarası Salibiahmer ailesinin en büyük simalarından biri ve aynı zamanda şahsî dostum olan hâkim Payne'in vefatına dair yeisli haberlerden çok müteessir oldum. Gerek şahsî, gerek Hilâlihahmerimizin kalbi taziyetlerini sunarım.

Hilâlihahmer Reisi

Dr. R. Saydam

Yukarıda vefatını esefle kaydettiğimiz Beynelmilel Salibiahmer aleminin en maruf simalarından ve Amerika Salibiahmer Cemiyeti Reisi "John Barton Payne," tercümeysi haline dair Salibiahmer matbuatında tesadüf ettiğimiz bir yazıyı aynen tercüme ediyoruz.

John Barton Payne öldü. Kendisinin ötedenberi dilediği gibi, vazifesi başında ve bütün şu'uruna ve manevî şereflerine sahip olduğu bir anda öldü. Aramızdan kaybolması değil yalnız Amerikan Salibiahmeri, Reisi olduğu Beynelmilel Salibiahmer Birliği Müdürler Meclisi için de tamiri kabil olmayan bir ziya'dır.

Hâkim Payne bir kaç güne kadar ömrünün sekseninci yılını idrak edecekti. Ailesi (Virgine) ayaletinden, ve iftirak harbinde çok büyük zararlar görenlerdendir. Bay Payne Sırf kendi sayile adli ve hukukî yüksek bir kültür elde etmiş ve bu sayede hükkâm arasında en şerefli mevkilere yükselmişti.

Henüz daha genç iken "Demokrat," partisinde ehemmiyetli bir mevki sahibi olan, Payne hayatının ortalarına doğru içinde uzun seneler yaşadığı Şikago şehrinin Siyasî ve Adli bir (Lidere) i oldu.

B. Payne 1893 den 1898 e kadar (Cook) âli mahkemesinin Reisi olmuş-

tu. Sonra istifa ederek 1917 Teşrinievvelinden 1918 Martına kadar "Shipping Board,, şirketinin hukuk müşavirliğini yaptı; bunu müteakıb Şimendüferler Umum Müdürlüğüne tayin edildi, ve 1920 ve "Wilson,, un Cumhur Reisliği esnasında Dahiliye Nazırı oldu.

Onu Amerika Salibiahmer Cemiyeti Merkez Komitesi Reisliğine 1922 de tayin eden Reis Cümhur "Harding,, dir. Bir müddet sonra Salibiahmer Cemiyetleri Birlik Reisi M. H. P. Davison istifa eylediğinden Hâkim Payne mumaileyhin yerine seçildi ve o tarihten itibaren Amerika Salibiahmeriyle Birlikteki mesaisine bir an hâlel vermeden çalışdı.

(Payne) nın bu yeni mesleke başladığı devre bilhassa müşküllerle dolu idi. İşi eline aldığı tarihten itibaren büyük harbin doğurduğu zaruretlere karşı koyacak bir şekilde Amerikan Salibiahmeri için yeb yeni bir çalışma usulünü kabulüne matuf olmak üzere, iktisadî bir cidal ve yeni bir teşkilât devresi açdı, bu suretle Amerikan Salibiahmeri gibi büyük bir Cemiyete sulh zamanındaki mesaisini mes'uliyetlerini karşılamayı temin etti.

¶ ¶ Mumaileyhin Riyaseti altında bulunduğu esnalarda Amerikan Salibiahmerinin müdahalesini icab ettiren büyük yardımlar meyanında 1923 senesinde Japonyada vukua gelen büyük zelzele felâketzedelerine yardımı, Amerika salibiahmeri tarafından (17 milyon Dolar) mikdarında bir paranın toplanmasını temin eden (Mississippi) nehri feyzanından zarar görenlere yapılan yardım, iktisadî buhrandan mütevellit felâketzedelere yardım için 1933 yılında dağıtılan buğday ve pamuku zikretmeliyiz.

Beynelmilel Salibiahmer mesaisi sahasında görüşlerinin genişliği ve muhakemesinin nuriyle de temayyüz etmişti. Gerek Reisliğinde bulunduğu Müdürler Meclisi gerekse bu Meclisin icra komitesi aleddevam onun fazlı kemalinden ilham alırlardı. B. Payne daima Beynelmilel toplantılarda birinci safda bulundu ve XIII, XIV ve XV inci Beynelmilel Konferanslara bizzat iştirak etti. Son def'a olarak geçen Teşrinievvel Beynelmilel salibiahmerler Konferansında göründü ve Japon salibiahmerinin davetine icabetle dünyanın her tarafından bu Konferansa gelen murahhasların takdir ve hürmetlerini topladı.

B. Payne Cesur ve iyi bir insandı, etrafındakilerinin fikir ve mütealaarını tasvib eylemesini bildiği gibi; icabını takdir ettiği bir keyfiyet büyük şöhretini sarsması ihtimali olsa bile karar vermekte bir an tereddüd etmezdi. Salibiahmerin büyük bir hamisi ve büyük bir hizmetkârı olan müteveffanın hatırasını Salibiahmer saklayacaktır.

TÜRKİYE

HİLÂLİAHMER MECMUASI

ANKARA

PARTIE FRANÇAISE

Articles et Nouvelles parus dans ce numero de notre Revue

- I — Une étude.
- II — Pensons aux sinistrés du tremblement de terre survenu aux districts de Marmara et Erdek, et l'oeuvre de secours accomplie par la Société du Croissant - Rouge Turc.
- III — Très regretté Bay Dr. Mehmed Ali, le Grand serviteur du Croissant Rouge Turc
- IV — Compte - rendu au sujet de la XVe Conférence Internationale de la Croix - Rouge, réunie à Tokio, et quelques articles traduits de la résolution prise.
- V — Nouvelles du Croissant - Rouge Turc.
- VI — Nouvelles au sujet des Sociétés de la Croix - Rouge.
- VII — Nouvelles relatives aux activités du Croissant Rouge de la Jeunesse Turque.
- VIII — Nouvelles relatifs aux activités de la jeunesse des Croix rouge.
- IX — A propos de la mort du très regretté Juge John Barton Payne, Résident de la Croix-Rouge des Etats-Unis d'Amérique (Condoléance et Biographie)
- X — Partie française.
- XI — Photographies.

Une perte douloureuse

Au moment où notre Revue se trouvait sous presse nous avons eu la douleur d'apprendre par la dépêche télégraphique du Secrétariat Général de la Ligue des Sociétés de la Croix-Rouge, la mort du Juge Jhon Barton Payne, Président de l'honorable Société de la Croix-Rouge des Etats Unis d'Amérique et Président du Conseil des Gouverneurs de la Ligue.

Le très regretté Payne était une des nobles figures de la grande famille internationale de la Croix-Rouge, un incomparable humanitaire, et également un sincère ami de notre Société.

Nous nous inclinons, donc, respectueusement devant sa dépouille mortelle, tout en partageant le deuil de ceux qui l'aimaient et l'estimaient, nous présentons nos cordiales condoléances à la Société de la Croix Rouge des Etats-Unis d'Amérique, laquelle vient de perdre un de ses précieux éléments en la personne de son très regretté Président.

Aides accomplies de la part de notre Societe durant la période du 15 Decembre 1934 au 22 Janvier 1935

Ltps	
404,24	Nouveau versement aux sinistrés de trblement de terre d' Afyonkarahisar
682,70	Aides diverses aux différents sinistrés
5.000,00	Aux émigrés pauvres
171,77	Aux sinistrés de l' incendie de Tchéngeller district de la Sous - Prefecture Safranbolou
8.034,20	Aux sinistrés de tremblement de terre d' Erdek et ses environs
10.000,77	Pour faire construire des abris pour les victimes de tremblement de terre d'Erdek, des îlots de Marmara et ses environs.
24.293,68	Total

En outre, notre Société vient de fair distribuer aux émigrés de la Thrace des effets suivants :

955 calçom en toile ; 2.000 chemises en toile ; 1.000 gilets en cuire ; 63 flanelles en laine ; 148 flanelles en coton ; 789 gilets en étoffe ; 3.000 chaussettes et bas en laine ; 84 chaussures " pour homme „ 125 chaussures " pour enfant „

Egalment notre Société a envoyé 400 tentes pour abri provisoire des sinistrés de tremblement de terre d'Erdek si cruellement éprouvés.

Tremblement de Terre

Le nord-Ouest de la côte d'Asie de notre pays vient d'être la scène de calamité survenue au commencement de la nouvelle année, par une série de tremblement de terre dont elle a laissé plus de (3.000) concitoyens sans abri en pleine saison hivernale, en détruisant de fond en comble plus de (500) maisons, écoles, édifices publiques et en endommageant plus et moins sérieusement de (200)

Dès que la triste nouvelle eut été connue à Ankara, malgré les fêtes de Bayram le Siège Contral de la Société du Croissant Rouge Turc s'est mis au travail en déléguant un de ses fonctionnaires com-

pétents aux lieux de la catastrophe avec l'argent et effets nécessaires pour les premiers soins.

Au moment où notre Revue a été mise sous presse la totale globale des aides pécuniaires s'élevait au chiffre de (20.000) livres turque soit (240.000) Francs français,

Les localités les plus éprouvées sont premièrement les ilots de la mer Marmara tels que Marmara, Pachaliman, Turceli et près qu'île de Kapıdağ, ainsi que les dépendants des Sous-Préfectures de Bandırma et Erdek, ayant une superficie de (45) kilomètres carrés.

Bien que le bilan de cette catastrophe n'ait pas été encore établi on compte parmi les sinistrés (4) morts et un vingtain de blessés dans un état grave. Egalemeut on a déclaré parmi les sinistrés la dysenterie et la pneumonie.

Monsieur le Dr. Réfik Saydam, Président de la Société du Croissant Rouge Turc et le Ministre de la Santé et de l'Assistance Sociale s'est rendu sur les lieux afin de constater l'étendu des méfaits de ce sinistre.

Akhisar şubemize bağlı üyelerimizin Cumhuriyetimizin On birinci yıl dönümü merasimine iştiraklerini gösteren resimlerden

Hasta bakıcı mektebimizdeki kızlarımız ders esnasında

İstanbuldaki hasta bakıcı mektebimizdeki kızlarımız teneffüs zamanında

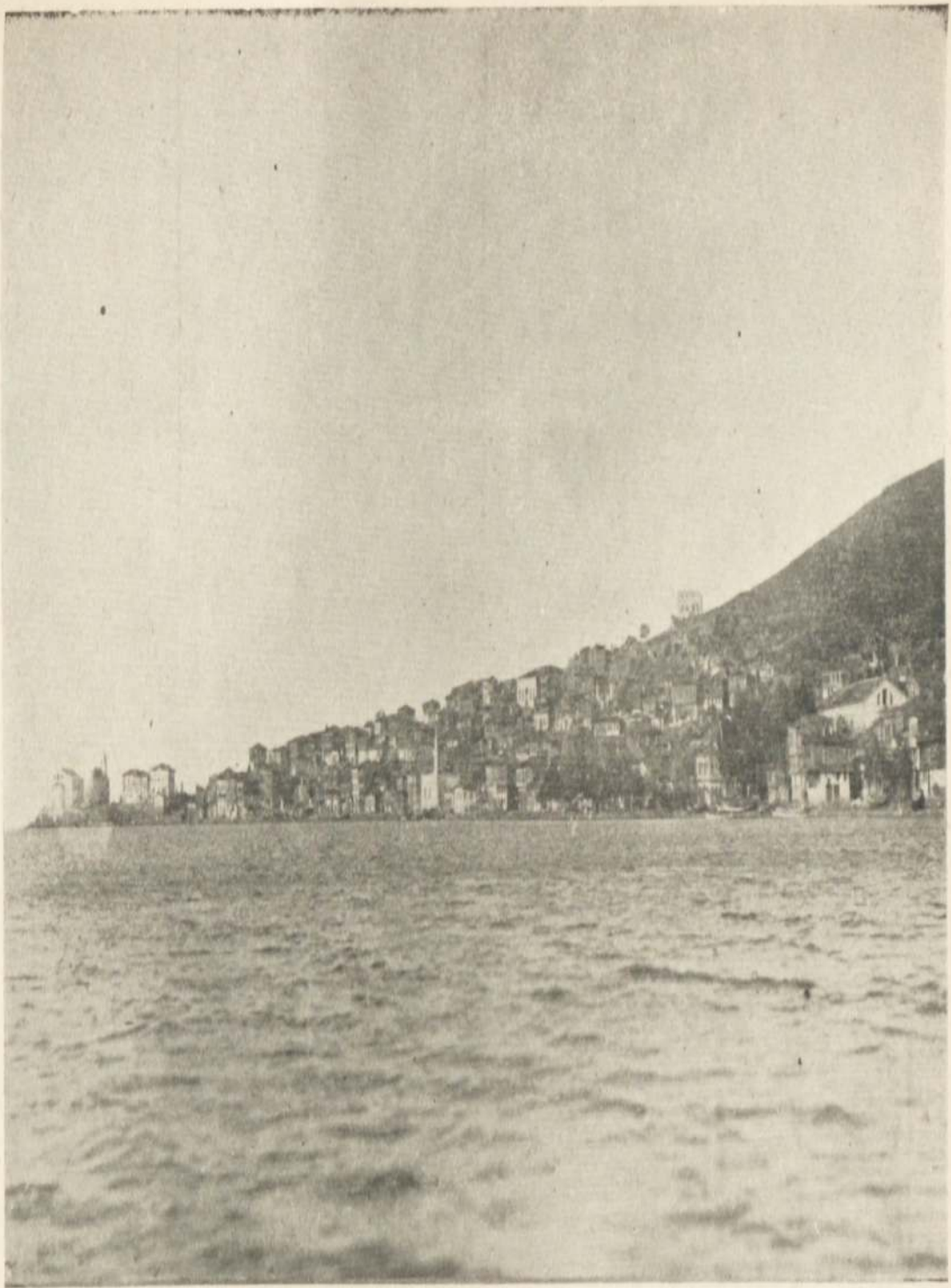
Merhum Doktor Bay Mehmed Ali

Akhisar Şubemize bağlı üyelerimizin Cümhuriyetimizin on birinci yıl dönümü merasimine iştiraklerini gösteren resimlerden

Marmara ve Erdek yer sarsıntısından evvel ; şirin kasabalarımız

Marmara ve Erdek yer sarsıntısından evvel; şirin kasabalarımız

Marmara ve Erdek yer sarsıntısı diğer sayfada gördüğümüz şirin köylerimizi bu hale koydu

*Marmara ve Erdek yer sarsıntısından sonra ehali
Hilâliahmerimizin çadırları yetişinciye kadar
bu kış hayamet günü bu suretle barınıyordu*

*Marmara ve Erdek yer sarsıntısından zarar
görenlerden diğer bir grup*

Marmara ve erdek yer sarsıntısından afetzedeler

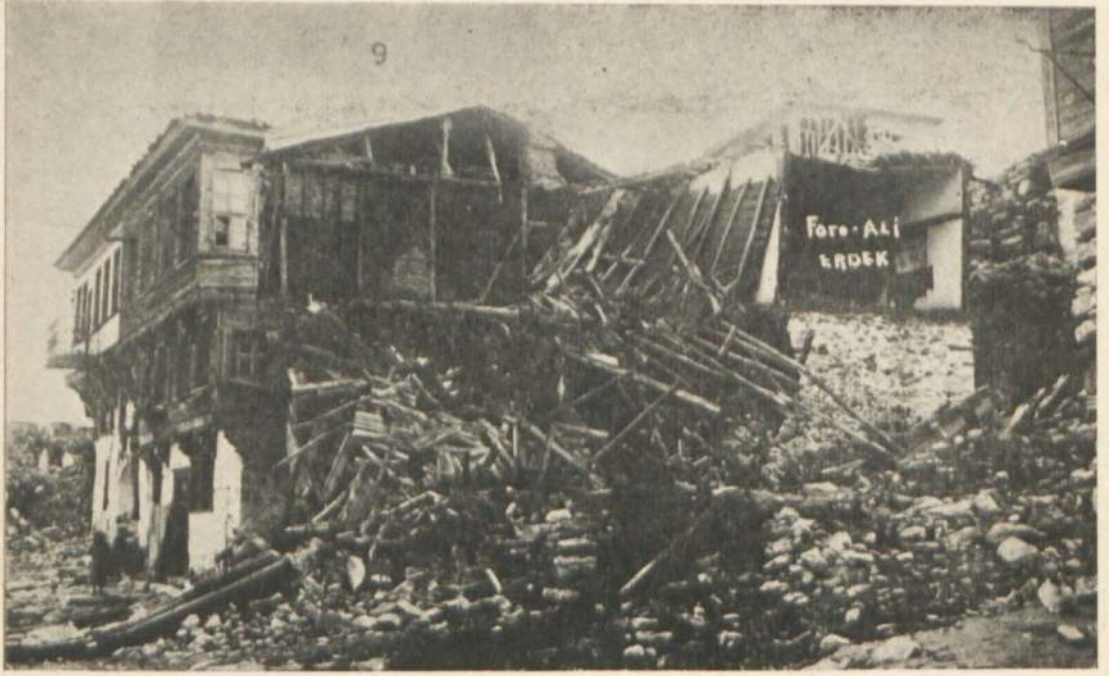
Marmara ve erdek yer sarsıntısından zarar görenlerden diğer bir grup

*Erdek ve Marmara adaları yer sarsıntısından yıkılan şirin köy-
lerimizde evlerinin harabeleri arasında gezen iki afetzede*

Marmara ve Eraekte yıkılan köylerimizden bir manzara

*Erdek ve marmara yer sarsıntı, güzel ve şirin köylerimizi yukarıda
gördüğünüz hale soktu*

*Irak Hilâliahmer Cemiyetinin kuruluş merasimi
Resmin tam karşıya gelen yerinde oturan sa majeste Irak Kralıdır*

Üsküdar Gençlik Hilâliahmer Dernek şubesi idare heyeti

Poyrazlı Gençlik Hilâliahmeri koluna bağlı yavrular

Tekirdağ Saray. Safa alan Köyü ilk mektebi

Mapavri Nahiyesi ilk mektep Dernek kolu idare heyeti

*Müteveffa Hakim Con Barton Payne Amerika Salibiahmeri
Reisi ve Milletlerarası Salibiahmerler birliğinin
tanınmış siması*

Hilâliahmer Afyon karahisar Maden Suyu

Membandan doğrudan doğruya asrî makinelerle ve bir mütehassıs tabibin nezareti daimesi altında istihsal ve şişelere imla edilmektedir. İştirak ettiği bil'umum sergilerde altın madalya ve takdirnameler kazanmıştır. Terkibi itibariyle: mide, karaciğer, böbrek ve em'a hastalıklarında te'sirâtı şifaiyesi vardır. Sofrasında daima Karahisar

Maden Suyu bu lunduranlar bu gibi hastalıklara tutulmaktan varestelikalırlar.

Afyonkarahisar Maden suyu Maden sularının en lezzetlisi ve en şifalıdır.

Hasılâtı Hilâliahmer Cemiyetine aittir.

Bilumum
eczahane ve
bakkaliye mağazalarında
satılır.

✎ VATANDAŞ ✎

"Havacılık," ve "Spor," Mecmuasını oku. Hem tenevvür edersin hem de yurdunun müdafaasına hâdim faideli bir kuruluşa yardım etmiş olursun.